

CONÈIXER SERINYÀ A PEU

Itinerari 5. Mossoga

Fitxa de l'itinerari

Sortida i arribada: plaça de l'Ajuntament de Serinyà

Distància: 9,510 km

Desnivells: inapreciables

Resum i elements d'interès: En aquesta caminada passarem pel costat del Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà; marxarem pels plans d'Usall i de Martís; veurem arbres remarcables: el Roure de la Creu i el Ciprer de l'església, a tocar de l'església romànica de Sant Cristòfol d'Usall, ja en el municipi de Porqueres. Abans haurem vist el brollador de Mossoga i després ens adreçarem a la platja d'Espolla i les Llacunes, ja de tornada cap a Serinyà.

Època recomanada: durant tot l'any. A l'estiu, és millor evitar les hores fortes de calor. En èpoques de pluges persistents, alguns trams del recorregut poden estar fangosos.

0,00 minuts. Plaça de l'Ajuntament. En sortim pel carrer de les Escoles, tot seguint les marques blanques i vermelles del sender de gran recorregut GR1, que no deixarem fins al punt 0,26, quan entrem al pla de Martís.

0,01 (0,100 km) Plaça de Sant Andreu. La presideix l'església romànica del segle XII dedicada a aquest sant, patró de Serinyà. Sortim de la plaça pel carrer de la Font, tot passant entre l'edifici del Sindicat i una de les parets laterals de l'església. Podem admirar el seu absis semicircular quan creuem una petita plaça, anomenada antigament de la Bomba. Sortirem a una nova plaça, la del Doctor Corominas, per un passatge interior que travessa el porxo de can Beia, una casa d'origen medieval, propietat de l'ajuntament.

0,02 (0,190 km) Creuem el carrer del Doctor Carulla i prenem l'itinerari per a vianants que, tot remuntant i vorejant el Serinyadell, ens acostarà al Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà. És un camí ple d'història i on l'home ha deixat empremta. Pel passallís que creua el Serinyadell, hi passava l'antiga carretera d'Olot a Girona. Just després del passallís hi ha les restes d'uns antics rentadors, utilitzats fins l'hivern del 1993-94. Seguint Serinyadell amunt trobem la gorga dels Gossos, que havia estat una zona de bany, ara plena de fang; des d'aquí una bomba feia pujar l'aigua a cal Granaire. Més endavant passat el carrer de la Font d'en Vilar, a la nostra esquerra hi havia els horts del Ferrer de les Torres i a la dreta, tenim els horts de l'Hostaler, regats pel rec d'aquest mateix nom, que és una derivació del de la resclosa d'en Vilar. Poc més amunt, i ben visible, trobem aquesta robusta construcció, feta de pedra, amb una gorga al seu peu. Una escala, també de pedra, porta a la font d'en Vilar, on la gent anava a buscar aigua i a fer-hi fontades. Una mica més amunt, pel pont de la Rectoria –un simple suport per on passa la canonada– l'aigua del canal de can Mollet creua el torrent per regar l'hort del Capellà (situat a la nostra riba). A l'altre costat hi destaca la casa de can Solanes, abans també anomenada la Casa Gran i més antigament mas Riera. Després de creuar el vial d'accés al veïnat del Reclau trobem el pont de can Mollet, un petit i airós aqüeducte que servia per als vianants i per passar l'aigua d'una riba a l'altra. A la nostra esquerra podem veure dues edificacions: el molí de can Mollet i can Mollet. *Diuen que el molí no arribà a funcionar mai, però amb l'aigua del canal de can Mollet es feia anar un ariet per pujar aigua fins a cal Ferrer de les*

Torres. Passem pel costat de la resclosa de can Mollet, que té una bonica solera de rajols perquè l'aigua no es filtri i on neix el canal de can Mollet. Poc després passem per sota l'arcada d'en Gasparic. A l'altre costat de riu hi ha el viver o safareig de can Mollet o de les Coves. *Sembla que l'aigua del viver era pujada a l'aqüeducte per una roda hidràulica o una sínia, moguda per un animal. No hi ha memòria oral d'haver-la vist funcionar. El viver s'alimenta de l'aigua provinent de la font de les Coves i de les deus de la Mina, conduïda pel canal de la Mina. Quan el viver era ple, la continuació del canal de la Mina duia l'aigua fins al canal de can Mollet.*

0,15 (1,100 km) Deixem l'entrada i les instal·lacions del **Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà** a l'esquerra. *El conjunt de coves obertes que formen el parc –algunes de les quals estan condicionades per ser visitades– és el millor jaciment de l'Europa occidental per ajudar a conèixer el pas de l'home de Neandertal a l'home modern i constitueix un bon indret per acostar-nos al que podia haver estat el dia a dia dels caçadors recol·lectors de la prehistòria. En el web de l'Ajuntament de Serinyà: <http://www.serinya.org> hi ha un enllaç des d'on s'accedeix a informació de tota mena sobre el Parc de les Coves Prehistòriques.*

Seguint els senyals del GR1, anem a travessar el Serinyadell per un pontet. Després de vorejar el recinte del parc arqueològic, ens allunyem del riu i fem una lleugera pujada per una pista de terra.

0,19 (1,400 km) Afluïm a un vial asfaltat: el camí de les Coves que va de la C-66 a les cases del Reclau. Anem cap a l'esquerra i, a pocs metres, prenem un trencall, de terra, a la dreta. Tot seguint encara els senyals del GR1, i obviant algunes desviacions que trobem a totes dues bandes, marxem per un camí carreter que transcorre per un bonic bosc d'alzines. A pocs minuts a la nostra esquerra trobem el Mas, una casa que fa molts anys havia estat un hostel, i és que estem caminant per l'antic camí ral de Girona a Olot per Besalú.

0,26 (2,010 km) Bifurcació. Deixem els senyals del GR1, que entra al Pla de Martís, i seguim recte en direcció sud. Al cap de poc més d'un minut, travessem el rec de Mossoga, al naixement del qual ens dirigim. Si no porta aigua, ni ens n'adonarem: només veurem un lleuger enfonsament en el camí per on marxem. La pista, sovint un xic embassada i fangosa en aquest tram, s'endinsa en un bosc de roures, alzines i diferents tipus de pins.

0,29 (2,280 km) A peu de pista, a la nostra dreta i una mica separat del bosc, trobem el **Roure de la Creu**. *Conten que al peu d'aquest arbre va morir-hi un vianant. En memòria seva s'hi va col·locar una creu de ferro a la soca. Amb el pas dels anys, la creu ha quedat coberta per la fusta del roure. Si ens hi fixem bé, encara en podem entreveure la forma a mitja alçada del tronc.*

0,32 (2,460 km) Pont sobre la C-66. Un cop travessat, deixem el vial més principal per on veníem, que ens duria cap a la dreta a la casa de can Gelada – encara pertanyent a Serinyà – per continuar recte per un camí menys fressat que ens farà marxar, inicialment en lleugera baixada, per mig de camps.

0,38 (2,880 km) Just quan el camí ha passat per sota una línia elèctrica i abans d'arribar a una casa –mas Miquel d'Usall, ja dins el terme municipal de Porqueres– deixarem la pista i trencarem a l'esquerra per un camí menys fressat. Marxem entre camps amb el permís dels arços que s'entossudeixen a tapar el pas.

0,40 (3,020 km) Afluïm a un camí més definit. El seguirem recte en direcció est. Marxem pel pla d'Usall i molt aviat, a la nostra dreta, trobem dos roures remarcables. Davant nostre podem veure la masia de can Traver.

0,44 (3,310 km) Ja a dins del bosc, a l'esquerra, trobem un pal de fusta que indica per on passa l'itinerari 1 de la xarxa de camins a peu del municipi de Porqueres. Aquí deixem el camí carreter i ens endinsem al bosc seguint la senyalització de Porqueres. En menys d'un minut som davant de **Mossoga**, un dels sortidors més espectaculars del conjunt de brolladors d'aquests paratges, que porta les seves aigües al Serinyadell, afluent del Ser. Quan no raja és difícil d'imaginar la quantitat d'aigua que pot arribar a sortir-ne durant dies i setmanes. Deixarem l'indret resseguint la llera d'aquest curs d'aigua temporani fins a trobar un camí de carro que seguirem cap a la dreta en direcció a l'església d'Usall, ben visible davant nostre.

0,47 (3,570 km) **Església de Sant Cristòfol d'Usall**. Un conjunt harmoniós que desprèn tranquil·litat. L'església és d'origen romànic –ja la trobem citada l'any 1086– i té un campanar d'espadanya.

Sortim del davant de l'església pel cantó de llevant, passem pel cementiri i pel costat del **Ciprer de l'Església**, arbre remarcable força castigat pel llamp, amb uns 20 metres d'alçària i 2,6 de volta de canó. Quan trobem el camí que ens ha dut a l'església, girem a la dreta, direcció sud per un vial asfaltat i seguint les marques taronges de l'itinerari 1 de Porqueres.

0,51 (3,960 km) El vial de la dreta, flanquejat d'aulines (alzines) i per on va una ruta de bicicletes, ens duria a la carretera d'Olot. Nosaltres seguim recte, però pocs metres després, tombem a l'esquerra (just a tocar un magatzem) per prendre un camí carreter, ara en direcció est.

0,56 (4,330 km) Travessem la variant de Banyoles per un pont. *Ens hi podem entretenir uns moments per contemplar les bones vistes que tenim des d'aquest punt sobre les muntanyes garrotxines, les de la carena pirinenca i també les més properes, com la muntanya de Rocacorba i les que encerclen l'estany de Banyoles.*

0,58 (4,510 km) Bifurcació. Hem de seguir cap a l'esquerra, en direcció nord.

1,02 (4,850 km) Trobem una nova divisòria de camins. Continuarem per l'esquerra, en direcció N. Tenim a la nostra dreta la **platja d'Espolla**. És un estany intermitent que fa de sobreixidor de l'estany de Banyoles. Quan les aigües subterrànies, provinents de l'Alta Garrotxa, són tan abundoses que no poden entrar totes a l'estany de Banyoles, afloren a diversos punts del pla d'Usall, entre d'altres la ja coneguda Mossoga. La cubeta de la platja d'Espolla, quan està plena, pot arribar a emmagatzemar uns 40.000 m³ d'aigua. Aquestes

aigües són un important punt de reproducció d'amfibis i també hi podem trobar un interessant crustaci: el Triops cancriformis.

En menys de dos minuts i en una altra bifurcació de camins, anem per la dreta, vorejant aquest estany. Si és ple d'aigua, el camí estarà inundat i haurem de salvar aquest petit tram passant tota vora del camp de dalt, fins a recuperar el nostre camí. Continuem en la mateixa direcció nord.

1,10 (5,490 km) Trobem un vial asfaltat i tenim al davant la Casa Nova de can Traver, coneguda també per can Traver Nou. Tombem a l'esquerra, per l'asfalt direcció sud-oest. Si seguíssim en direcció nord, continuaríem camí vorejant el rec d'Espolla, passàriem pel monòlit de Sant Galderic i arribaríem als saltants de Martís en poc més de mitja hora.

1,12 (5,670 km) Deixem l'asfalt i girem a la dreta per un camí carreter, en direcció nord-oest. Entrem de ple al pla de Martís, tot caminant per una àmplia zona de camps de conreu.

1,20 (6,300 km) Afluïm a un altre camí més fressat, entre un transformador i una petita construcció, on retrobem les marques blanques i vermelles del GR1. Anirem cap a la dreta, en direcció al turó de can Parella, que veiem en front nostre, coronat per la masia del mateix nom. Aquesta masia es construí damunt de les restes de l'antic castell de Teià, ja documentat l'any 957. Aviat tornarem a trepitjar terrenys del municipi de Serinyà.

1,24 (6,590 km) Cruïlla de quatre camins amb una petita construcció (caseta de pou) davant nostre. Nosaltres anem a la dreta. Si marxéssim cap a l'esquerra, tot seguint els senyals de GR, en uns 6 minuts retornaríem al punt 0,26 d'aquest itinerari.

1,31 (7,150 km) Bifurcació. Girem a l'esquerra en direcció tramuntana. Novament tenim una bona vista de les llunyanes muntanyes dels Pirineus i de la més propera (dreta) muntanya del Mont, coronada pel santuari dedicat a la Mare de Déu.

1,36 (7,590 km) Poc després d'ajuntar-nos amb un altre camí de terra (que ve de Sant Galderic), arribem a un camí ben engravat on hi ha l'explotació d'uns vivers de plantes amb una casa de nova construcció. Després de deixar enrere la tanca de la casa, molt a prop nostre, cap a ponent i sota el turó de can Parella, hi ha **les Llacunes**, una cubeta més petita que la platja d'Espolla que en èpoques de pluges fortes també se sol inundar.

1,43 (8,240 km) Tenim la casa de cal Cau de Dalt a la nostra dreta i la pista de terra per on veníem es converteix en camí asfaltat. Aviat aflluïm a una carretereta, també asfaltada, més principal. La seguim cap a l'esquerra i tot seguit trobem, en aquesta mateixa mà, can Solaric. *Des d'aquest punt del recorregut podem gaudir d'unes boniques vistes sobre la vall del Ser, la muntanya de Sant Julià del Mont i el puig de ca n'Hortós.* Dos minuts més tard, deixem a l'esquerra el camí particular que du a can Parella. Nosaltres continuem, recte, per la carretereta asfaltada.

1,49 (8,760 km) Cruïlla de camins davant de l'antiga masia de can Servosa (esquerra). Anem cap a la dreta.

Per la façana de migdia de can Servosa encara es pot veure algun magnífic exemplar de les Aulines de can Servosa i de les Aulines de can Soler. Les millores en el camí de les Coves i la poca sensibilitat per la natura van fent que es redueixi aquest rodal d'arbres, dels més corpulents del municipi.

A pocs metres trobem una bifurcació, just a tocar el portal metàl·lic d'un magatzem. Prenem el blanc, més estret i de terra, de la dreta. Aviat passem per davant de mas Quintana, i poc després el camí carreter s'acaba enfront del portal de can Calau. Continuem baixant per un corriolet pel mig d'un bosc d'aulines, tot vorejant la tanca d'aquest darrer mas.

1,54 (9,160 km) Primeres cases del poble i carrer de l'Era Maranda. Baixarem per aquest carrer fins a enforçar amb el de Borriol, que seguirem a l'esquerra. Més avall, a la mateixa mà, deixarem la **capella de Sant Sebastià**, de construcció moderna (segles XVII-XIX). Travessem el Serinyadell pel pont d'en Fidel i entrem a la plaça del Doctor Corominas. De l'antic pont, en queda l'arrencada de l'arc. Va ser enderrocat en la segona meitat del segle passat per construir la passera actual. El carrer de la Sardana, vora del torrent, i després el de les Escoles ens acostaran a la plaça de l'Ajuntament.

1,58 (9,510 km) Plaça de l'Ajuntament.

Bibliografia

Costa Savoia, Ernest. *Porqueres camins a peu. Itinerari 1.* Ajuntament de Porqueres. 1998.

Costa Savoia, Ernest/ Pontacq Seguranyes, Joan i Porxas Sibecas, Jordi. *Arbres Monumentals, 161 plantes d'anomenada del Pla de l'Estany.* Edicions el Brau. Figueres. 1995.

